

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/459/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312203715
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6312203715.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s.r.o., IČO: 45535108, so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, zastúpeného právnym zástupcom SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., IČO: 36862711, so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Alexander Kasatkin, advokát a prokurista, proti odporcovi A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v N., G. č. XXXX/X, ktorého pobyt nie je známy, zastúpenému Mgr. Petrom Zelenčíkom, pracovníkom okresného súdu, ako opatrovníkom, za účasti HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, IČO: 42305675, so sídlom vo Zvolene, J. Bánika č. 2009/2, ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, zastúpeného JUDr. Viliamom Glézlom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Nemčianska č. 25, o zaplatenie 125,77 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č.k. 4C/163/2012-96 zo dňa 11.02.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd bez návrhu vstup vedľajšieho účastníka do konania nepripustil v podstate s odôvodnením, že odporca napriek doručenej výzve výslovný súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka neprejavil. Okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenia § 93 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti uvedenému uzneseniu podal vedľajší účastník včas odvolanie, ktorým navrhol jeho zrušenie. Dôvodnosť odvolania založil v podstate na tvrdení, že je združením založeným na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu a na jeho vstup do konania zákon nevyžaduje výslovný súhlas účastníka, ktorého záujmy chce v konaní podporovať; naopak zákon jeho vstup do konania priamo predpokladá. Aj keď odporca na výzvu okresného súdu žiadnym spôsobom nereagoval, nemožno z toho vyvodiť, že s jeho vstupom do konania nesúhlasí. Nakoľko navrhovateľ ani odporca neuplatnil námietku neprípustnosti jeho vedľajšieho účastníctva v konaní vytkol okresnému súdu, že napadnuté rozhodnutie vydal bez návrhu, hoci o prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje sú len na návrh.

Navrhovateľ vo vyjadrení k doručenému odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdiť. Zdôraznil, že na vstup vedľajšieho účastníka do konania je nevyhnutný súhlas odporcu. Poukázal aj na to, že vedľajší účastník vstupom do konania získa prístup k citlivým osobným údajom účastníkov konania, čím môže dôjsť k zásahu do ústavného práva na súkromie. Vyjadril aj názor, že vstup vedľajšieho účastníka do konania nepredstavuje žiadny prínos a spôsobuje len vynakladanie neúčelných trov právneho zastúpenia.

Odporca sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil.

Podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p., do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 prvá a druhá veta O.s.p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba.

Odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že návrhom na začatie konania sa navrhovateľ voči odporcovi domáha zaplataenia dlžnej sumy s príslušenstvom z titulu časti zmluvnej pokuty podľa zmluvy o pripojení; navrhovateľ navrhol rozhodnúť vo veci platobným rozkazom. Okresný súd vydal platobný rozkaz, ktorý však bol nútený zrušiť pre nemožnosť jeho doručenia odporcovi do vlastných rúk a odporcovi ustanovil opatrovníka ako účastníka, ktorého pobyt nie je známy. Následne doručil vedľajší účastník okresnému súdu písomné podanie, ktorým oznámil svoj vstup do konania na strane odporcu; oznámenie o vstupe doručil okresný súd navrhovateľovi a opatrovníkovi odporcu, keď tomuto s výzvou či súhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania; na výzvu opatrovníka odporcu žiadnym spôsobom nereagoval. Následne napadnutým uznesením okresný súd vstup vedľajšieho účastníka do konania nepripustil.

V prejednávanej veci je zrejmé, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, pretože predmetnú zmluvu o pripojení uzavrel odporca ako spotrebiteľ. Vedľajší účastník je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že vstup vedľajšieho účastníka do konania nepripustil v podstate z dôvodu, že odporca so vstupom nevyjadril výslovný súhlas. Pre účely posudzovanej veci je preto potrebné uviesť, že účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. nastávajú už okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu (bez ohľadu na konkrétnu fázu právoplatne neskončeného konania); výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane nie je potrebný; prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd z vlastnej iniciatívy neskúma; dôvodom nepripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania je len výslovný nesúhlas podporovaného účastníka, ktorý tento oznámi súdu po doručení oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania; následný súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu ku konkrétnym procesným úkonom vedľajšieho účastníka, ktoré v konaní vykoná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05.02.2013); odvolací súd zdôrazňuje, že vyššie uvedené závery sa v plnej miere uplatnia len vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorým je právnická osoba založená za účelom ochrany práv spotrebiteľa. Preto pokiaľ v prejednávanej veci vedľajší účastník doručil oznámenie o svojom vstupe do konania na strane odporcu, tento po doručení oznámenia o vstupe výslovne nevyjadril svoj nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane, námietku neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania nevzniesol ani navrhovateľ, nemal okresný súd zákonný dôvod na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Napadnuté uznesenie vydal okresný súd bez návrhu a dôvody pre jeho vydanie neexistovali.

Navrhovateľ osobitne namietol, že vedľajší účastník, možnosťou oboznámiť sa s osobnými údajmi účastníkov konania po svojom vstupe do konania, môže zasiahnuť do ústavného práva účastníkov na súkromie. V tomto smere odvolací súd len konštatuje, že k možnosti porušeniu práva účastníka konania na súkromie vstupom vedľajšieho účastníka do súdneho konania sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. Pl. ÚS 1/2014 zo dňa 29.01.2014, v ktorom takéto porušenie odmietol a uzavrel, že skutočnosť, že vedľajší účastník sa v súvislosti so svojím vstupom do konania z doručeného rovnopisu návrhu na začatie konania oboznámi s podstatnými okolnosťami prípadu vrátane osobných údajov účastníkov konania, ktorých rozsah je stanovený § 79 ods. 1 O.s.p., nepredstavuje neospravedliteľný zásah do základného práva na súkromie, ale práve naopak, sleduje legitímny cieľ (ochrana spotrebiteľa). V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 10 ods. 3 písm. f) zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení zákona č. 84/2014 Z. z., v zmysle ktorého je spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby prípustné aj vtedy, ak je nevyhnutné na splnenie dôležitej úlohy realizovanej vo verejnom záujme (za takúto úlohu možno podľa názoru odvolacieho súdu považovať ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní zo strany vedľajšieho účastníka, ktorým je združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľa).

Pre úplnosť odvolací súd udáva, že je mu známa aktuálna rozhodovacia činnosť niektorých senátov najvyššieho súdu (v konkrétnostiach ide o uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/210/2012 zo dňa 28.10.2013, sp. zn. 6Cdo/420/2012 zo dňa 22.01.2014, sp. zn. 6Cdo/357/2012 zo dňa 30.10.2013 a sp. zn. 7Cdo/135/2013 zo dňa 21.10.2013), z ktorej vyplýva záver o nemožnosti vzniku účinkov vedľajšieho účasti v tzv. skrátenom konaní, ktorej argumentačným základom je predpoklad, že „pomoc v spore vedľajšieho účastníka vo vzťahu k ním podporovanému účastníkovi sa môže prejavíť až v sporovom konaní vo vlastnom zmysle slova, t.j. až po včasnom podaní odôvodneného odporu proti platobnému rozkazu zo strany odporcu, pretože až po takomto procesne účinne uplatnenom úkone odporcu sa môže naplniť zmysel a obsah vedľajšieho účasti, t.j. pomoc a podpora hlavnému účastníkovi s cieľom prispieť k ochrane jeho práv s tým, že pred podaním odporu nemá konanie atribúty sporového konania“ (pri formulovaní tohto názoru uvedené rozhodnutia vychádzajú z komentára Vladimír Handl, Josef Rubeš a kol.: Občanský soudní řád; Komentář; Panorama Praha; 1985, str. 418 a 421, a to najmä zo záveru, že „pred podaním odporu proti platobnému rozkazu sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nemôže prejavíť“).

V prvom rade je potrebné uviesť, že právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu a to záväznosť kasačnú (inštančnú, t.j. v tej istej veci) a záväznosť precedenčnú (judikatórnu); kým v prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí, v prípade tzv. precedenčnej záväznosti existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s konkrétnym rozhodnutím najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011); v tomto prípade vo svojej podstate argumentačnej záväznosti sa môže súd nižšieho stupňa odkloniť od príslušného súdneho rozhodnutia (rozhodnutí) najvyššieho súdu za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty (porovnaj napríklad nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS/564/2012 zo dňa 29.05.2013) so zdôraznením, že odvolaciemu súdu nie je známa jednotnosť všetkých senátov najvyššieho súdu v posudzovanej otázke možnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania vo fáze tzv. skráteného konania, keď navyše žiadne z vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu nebolo doposiaľ zverejnené ani v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (§ 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Odvolací súd nesúhlasí s ťažiskovým argumentom citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu, podľa ktorého pred včasným podaním odôvodneného odporu sa pomoc vedľajšieho účastníka nemôže v konaní prejavíť, pretože v tejto fáze nemá konanie atribúty tzv. sporového konania. Bez ambície hlbšej analýzy delenia občianskeho súdneho konania na sporové a nesporevé podľa názoru odvolacieho súdu možno uviesť, že konanie je sporové nie v dôsledku nesúhlasného postoja odporcu k návrhu navrhovateľa (vyjadreného napríklad v podanom odpore proti vydanému platobnému rozkazu), ale

v dôsledku procesných princípov, ktoré platia v uvedenom type konania (na rozdiel od procesných princípov ktoré sa uplatnia v konaní nespоровom, t.j. v konkrétnostiach napríklad dispozičný a prejednací princíp v sporovom konaní oproti princípu oficiality a vyhľadávaciemu princípu v konaní nespоровom, keď rozdielov je nepochybne viac); z tohto hľadiska o aký typ konania ide je teda nepochybne ustálené už v okamihu jeho začatia a prípadný nesúhlas odporcu s návrhom nemožno stotožňovať s podmienkou, na základe ktorej možno konanie označiť za sporové. Z hľadiska posudzovanej veci je teda zrejmé, že aj v prípade uplatnenia nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy ide o sporové konanie od okamihu jeho začatia bez ohľadu na to, či v prípade splnenia zákonných podmienok súd prípadne pristúpi k rozhodnutiu o návrhu formou platobného rozkazu alebo nie. Navyše vzhľadom na vývoj právnej úpravy občianskeho súdneho konania v poslednom období nemožno v prípade spotrebiteľskej veci hovoriť už o klasickom sporovom konaní, pretože v tomto konaní nie je súd v celom rozsahu viazaný návrhom (§ 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je povinný z vlastnej iniciatívy skúmať, či spotrebiteľská zmluva, od ktorej odvodzuje navrhovateľ svoj uplatnený nárok, neobsahuje neprijateľné podmienky (§ 172 ods. 9 O.s.p.) a je dokonca z úradnej povinnosti povinný v konaní aj bez návrhu prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov). Z tohto hľadiska sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nepochybne môže prejavíť v ktorejkoľvek fáze konania po jeho začatí a to práve v možnosti poukázať na tieto skutočnosti, ktoré môžu mať podstatný vplyv na výsledok konania v konkrétnej spotrebiteľskej veci (a to aj v prípade ak je spotrebiteľ v konaní nečinný); v tomto smere je najvyšším súdom citovaný komentár k Občianskemu súdnemu poriadku z roku 1985 vzhľadom na vývoj právnej úpravy hmotného aj procesného práva v oblasti ochrany spotrebiteľa potrebné podľa názoru odvolacieho súdu považovať za neaktuálny. Je preto potrebné uzavrieť, že pokiaľ zákon žiadnym spôsobom výslovne neobmedzuje fázu konania, v rámci ktorej vznikajú účinky vedľajšieho účastníctva, t.j. ak zo zákona vyplýva, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu vzniknúť v ktoromkoľvek štádiu občianskeho súdneho konania od jeho začatia (§ 82 ods. 1 O.s.p.) do jeho právoplatného skončenia (§ 159 ods. 1 O.s.p.; § 167 ods. 2 O.s.p.), výklad zákona (konkrétne § 93 ods. 2 O.s.p.) pod vplyvom uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý takéto účinky vylučuje v určitej fáze konania (t.j. v skrátenom konaní), nemožno označiť inak ako za zužujúci, ktorý obmedzuje postavenie vedľajšieho účastníka a jeho možnosť poskytovať pomoc v konaní ním podporovanému účastníkovi (spotrebiteľovi) len na konkrétnu fázu súdneho konania. Tento zužujúci výklad, je však podľa názoru odvolacieho súdu v naznačenom smere v priamom rozpore s účelom postavenia vedľajšieho účastníka ako právnickej osoby založenej na ochranu práv spotrebiteľa, ktorý vstupuje do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. účinného od 15.10.2008; podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom (účelom) navrhovanej úpravy bolo rozšíriť ochranu práv aj na práva spotrebiteľov, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem a teda umožniť právnickým osobám založeným na tento účel chrániť práva spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní v procesnom postavení vedľajších účastníkov. Argument, že možnosť tejto ochrany práv odporcov (spotrebiteľov) činnosťou vedľajšieho účastníka sa môže v spore prejavíť len po prípadnom podaní odporu proti platobnému rozkazu považuje preto odvolací súd za neudržateľný.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu s odkazom na § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil.

Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že toto rozhodnutie sa nezaobera legitímáciou vedľajšieho účastníka podať odpor proti platobnému rozkazu.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.